

Сучасна інтерпретація загальних філософських проблем.

УДК 37.022

Байталюк А. О.

група.1141, ННІКНУП, Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова (Миколаїв), stacey.baytalyuk@gmail.com

Гончарова О.О.

канд. філос. наук, викладач кафедри філософії та культурології,
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
(Миколаїв), hamisek@ukr.net

ПОКОЛІННЯ Z: основні характеристики у філософсько-антропологічному дискурсі

Актуальність Покоління Z зараз – це школярі та студенти. Вони – майбутнє планети, тому в залежності від їх ставлення до важливих проблем світу буде визначений подальший вектор розвитку людства.

Метою роботи є аналіз особливостей покоління 2000-х, їх цінностей та орієнтирів.

Основний текст: Покоління Z — це люди, що народилися на початку 1990-х і в 2000-х. На їх філософський і соціальний світогляд вплинули світова фінансово-економічна криза, Інтернет і розвиток мобільних технологій. Представники Покоління Z розглядаються, як діти Покоління X, а іноді, і як діти Покоління Y.

Нові технології змушують людський мозок еволюціонувати в небаченому досі темпі. Діти, які ніколи не жили у світі без інтернету, вже «заточені» під віртуальну реальність. До школи зараз приходять абсолютно нові за типом мислення учні. Якщо орієнтуватися на теорію поколінь, нині за партами сидить покоління Z — «цифрові» діти.

Ряд вчених відводить поколінню Z місію революціонерів, які перевернуть світ. Завдяки розвитку біотехнологій середня тривалість життя вперше складе 100 років. У зв'язку з цим зміниться уявлення про звичні вікових рамках. Підлітковий період буде

тривати до 30 років, оскільки молодим людям доведеться засвоювати значно більший обсяг знань. Межі зрілого активного віку охоплюють період з 30 до 80 років.

В епоху зетів буде поховано телебачення. Діти цифрової епохи стануть скачувати передачі, фільми з інтернету, орієнтуючись на підказки соцмереж та відеоканалів на зразок YouTube.

Всупереч багатовіковій практиці передачі досвіду від батьків до дітей представники покоління Z краще батьків орієнтуються у світі нових технологій. Старші покоління не мають колишніх авторитетів.

Ставлення до навчання

Переважну більшість знань вони отримують з Інтернет-ресурсів. Однак, тут виникає проблема. Кругозір зетів досить поверхневий. За рахунок того, що вони не бачать сенсу у школі чи університеті, вони не отримують базових знань та навичок. Все, що вони дізнаються в режимі онлайн, несе виключно ситуативний характер. Попри це, зети відрізняються своєю неймовірною багатозадачністю та креативністю. Вони обожають знаходити рішення зі складних ситуацій та розв'язувати найскладніші задачі.

Вони володіють значним досвідом веб-пошуку і часто самостійно навчаються з онлайн-джерел. У молоді в пріоритеті не володіння інформацією як такою, а те, наскільки швидко можна її знайти.

Народжені у двохтисячних сприймають світ не як загрозу, а як поле для експериментів, і від навчання очікують того ж. Раніше школа була основним джерелом знань, а сьогодні навряд. В школі все відбувається повільно, тому дітям там нудно. Школа сприймається як витрата часу і додатково як місце для спілкування. Сучасні школи не встигають за потребами дітей і вбивають їхні творчі здібності. А креативність – це саме те, що відрізняє людей від тварин і робить життя таким захоплюючим. Нинішні шкільні програми були створені в індустріальну епоху, коли головним принципом була стандартизація речей, думок, людей, і вони вже не актуальні сьогодні.

Враховуючи особливості нового покоління, подача матеріалу на уроці, цікавість, елемент гри та медіа-вставки ще ніколи не були настільки важливі.

Ставлення до свого здоров'я

Ставлення до власного здоров'я теж відрізняє Z від попередників, які підпали під вплив суспільства споживання: так, «зети» теж купують чимало речей і сприймають рекламу, але вони обирають ті бренди й продукти, які справді роблять їхнє життя кращим. Краса для них – це не тільки про зовнішність, але й про гарне самопочуття, спорт і правильне харчування. Дослідження Всесвітньої організації охорони здоров'я 2014 року говорить про те, що молодь у всьому світі почала вживати менше алкоголю і менше палити – цигарки просто виходять з моди. А спорт та здорове дозвілля навпаки стають все більш популярними.

Ставлення до оточуючих людей

Незважаючи на те, що якості, дані при народженні, відійшли на другий план, сучасні молоді люди страждають від низької самооцінки. Вони дуже залежні від оцінок, одержуваних в інтернеті. Для них більшість дій в реальному житті відбувається для визнання у віртуальному житті. Так як сучасні люди дуже залежать від оцінки в інтернеті, в мережі з'явився один з видів сучасного насильства. Тролінг або кібербулінг - систематичне і цілеспрямоване відправлення агресивних повідомлень з електронних носіїв. Жертви таких атак схильні до депресії, самоушкодження, суїциду.

Самотність - інша поширена проблема сучасної молоді. Хоча вона і має доступ до всієї інформації, може спілкуватися з людьми з іншого кінця світу, подібний формат спілкування виключає фізичне взаємодія, тактильні відчуття. Люди найчастіше відчувають себе ізольованими. Частково втрачається емоційний інтелект - здатність людини розпізнавати емоції, розуміти наміри, мотивацію і бажання інших людей і свої власні, а також здатність керувати своїми емоціями та емоціями інших людей з метою вирішення практичних завдань.

Наступна психологічної рисою покоління Z є схильність до аутизації, що означає форму психологічного відчуження, яка виражається у відході індивіда від контактів з навколишньою дійсністю і зануренні в світ власних переживань. Аутизація виступає як захист від проблем сучасного способу життя, як спосіб відгородження від світу, спосіб десоціалізації.

Ставлення до батьків

У порівнянні з попередніми поколіннями, у новій молоді ще більше загостриться конфлікт батьків і дітей, конфлікт світоглядний. Зникає традиційна сім'я. Батьки вже не мають колишнього авторитету.

Згідно з результатами дослідження, проведеного Nickelodeon, дві третини батьків з покоління X стверджують, що у них більш близькі стосунки з дітьми, ніж у їх батьків з ними. 83% представників покоління X вважають своїх дітей кращими друзями.

Отже, роль технологій величезна. Для бумерів і міленіалів вони стали зближувачим фактором. Міленіалам доводилося допомагати батькам у всьому — від завантаження рінгтона на телефон до навчання набору тексту. Освоєння бумерам давалося нелегко і викликало масу проблем. Зате покоління X відчуває себе у світі технологій так само впевнено, як і їх діти — покоління Z.

В результаті між ними більше спільного, ніж коли-небудь спостерігалось в історії відносин батьків і дітей: у них збігаються смаки в музиці, стилі одягу і захопленнях.

Однак лише той факт, що покоління X набагато легше освоює технології, не означає, що вони знають все. Як і всі діти, покоління Z дуже швидко знаходить способи приховати щось від батьків. Покоління X продовжує наполегливо працювати над тим, щоб не відставати від своїх дітей і бути залученими в усе, що їх цікавить. Тим не менш, зети воліють розділяти способи зв'язку з батьками та друзями: залишають соцмережі, в які «вторгаються» батьки.

Згідно з дослідженням Nickelodeon, на думку дітей, як ніколи раніше, відіграє вагому роль при прийнятті сім'єю рішення про покупки. Наприклад 71 % батьків цікавляться і враховують його при здійсненні покупок, а 95 % — питають, навіть купуючи продукти особисто для себе.

Виховуючи своїх дітей, покоління X привчило їх до прямого і відкритого спілкування. Покоління X ніколи не юлило, коли потрібно повідомити дітям, що вони думають з того чи іншого приводу. Причому це стосувалося як думки про шкільній роботі, так і планів дітей на майбутнє. Якщо покоління X вважало, що і те і інше не заслуговує позитивної оцінки, то так прямо і говорить, не особливо добираючи слова.

Покоління X вважає найголовнішим батьківським обов'язком підготовку своїх дітей до життя в реальному світі. Він починається з самого головного постулату: у

житті є переможці і переможені. Покоління X не розділяло батьківської філософії бумерів: якщо всім разом наполегливо працювати, то тоді всі ми можемо перемогти. Покоління X хоче бути впевненим, що їх діти з покоління Z вміють вигравати, так само як і програвати. Як і всі батьки, покоління X вважало, що потрібно викладатися по максимуму, але не вірило, що нагороду можна отримати лише за спробу щось зробити. Тому, замість того щоб радити своїм дітям стати в загальний стрій, покоління X рекомендує їм створити власну шеренгу

Ставлення до роботи

Багато з них ще підлітками заробляють як фрілансери, оскільки в інтернет-реальності важливі вміння, а не атестати й дипломи. При цьому покоління Z не шукає захмарних зарплат, а той мізер, який їм треба, легко отримують в будь-якому місці.

Одне відомо точно — їх потрібно мотивувати. Все, що вони роблять, потребує реакції оточуючих, байдуже негативної чи позитивної. Головне — це увага до їхньої особистості. Всі завдання, які ви ставите перед цим поколінням, потрібно формулювати чітко та детально. А от за кожне виконане — одразу давати винагороду. Вони не люблять працювати на майбутній результат, їм необхідна мотивація за кожне виконане завдання. Аби їхня праця давала найкращий результат, необхідно давати їм творчі завдання, максимально цікаві для самих зетів. До того ж, переконайтеся, що вони справді вважають свою діяльність корисною для оточуючих.

Серед потенційно цікавих і перспективних як у плані самореалізації, так і з фінансового боку професій в Україні -інженерія, біотехнології та суспільні науки. А от юриспруденція, яка виглядала престижною для батьків покоління Z, уже втратила свою популярність. Перенасичення може чекати й актуальну сьогодні ІТ-галузь. Вихід – відкинути ідею, що одного разу здобутий фах може забезпечити людині щасливе життя. У мінливому світі треба робити ставку на вміння змінюватись, відчувати тренди, розуміти себе і творити власну долю.

Зети народилися в той час, коли наша планета почала завдавати удару у відповідь людству, влаштувала агресивну експансію, і такими темами, як екологія і зміна клімату, серйозно стурбовані майже 70 % підлітків в світі.

Це безпосередньо відбивається на іміджі потенційних роботодавців. У минулому році серед 15 найбільш привабливих компаній для студентів за версією

авторитетного в цій сфері агентства Universum не виявилось жодної енергетичної корпорації.

Форми дозвілля

Покоління зетів — це яскравий приклад людей, які з'явилися у часи великої глобалізації та постмодернізму. Їхньою характерною рисою є те, що з усіма сучасними технологіями вони на «Ти» ще із раннього дитинства. Більше того, часто трапляється так, що малюк навіть говорити ще не навчився, але чудово знає, як увімкнути комп'ютер та відкрити улюблену гру. Отже, зети — це діти інтернету та сучасних технологій. За рахунок цього, вони не мали типового дитинства «у дворах», а тому й не є командними гравцями, їх треба вчити цьому.

Покоління Z — це мандрівники. Їм не потрібен комфорт, робота та гроші. Вони прагнуть до усього нового та невідомого. Тому, їм буде байдуже де ночувати, на чому їхати (хай навіть автостопами), а почуття небезпеки — зовсім відсутнє. Головне, це емоції, які вони зможуть пережити.

Ставлення до життя в цілому

Ми чули від багатьох вчителів, що діти покоління Z відрізняються серйозним підходом до життя — іноді навіть занадто серйозним. Ми також чули безліч коментарів на кшталт «Їх так хвилюють питання, про яких більшість дітей навіть не замислюється» або «Вони так зосереджені на майбутньому, що, здається, не здатні жити зараз».

Для покоління Z важлива функціональність та практичність усього, що їх оточує — від гаджетів до наукових концепцій. Щоб стати кимось, вони не готові чекати, доки виростуть, а намагаються самореалізуватись тут і зараз. Вони відкриті до нових знань, людей і активностей, готові співчувати та шукати компроміси. У питаннях освіти, статі чи стосунків вони сповідують свободу і готові випробовувати усталені норми на міцність.

Сучасні підлітки не носяться з життєвими цілями, як молодь 1980-х, і не мріють здивувати оточуючих, як молодь «нульових». Кава з печивом, облаштований під себе віртуальний світ і кілька тисяч «френдів» — ось і все, що їм треба.

Покоління, яке виросло в умовах глобальної рецесії, воєн і тероризму, менше ризикує. Воно прагне більше до стабільності і безпеки, ніж до свободи і гнучкості, до яких прагне покоління Y.

Це покоління відрізняється абсолютною відсутністю чітко визначеної життєвої позиції. На відміну від усіх їхніх попередників, зетів не мотивують ані гроші, ані будь-яке кар'єрне зростання. Парадоксально, але вони геть не самостійні і постійно потребують, аби хтось вказував їм на те, чим вони мають займатися. Проте, досить волелюбні, їх не можна примушувати до будь-чого. Адже вони ніколи не будуть робити те, чого не бажають самі. Навіть змалечку, для них важливо, аби до їхньої думки дослухалися. Люблять вчитися, швидко засвоюють нові знання. Великі обсяги інформації не становлять для них ніяких труднощів.

Список використаних джерел

1. Покоління Z: як ми стаємо свідками появи нової генерації інноваторів [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://earlybirds.platfor.ma/z-generation>
2. Теорія поколінь (x, y, z) [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://learning.ua/blog/201711/teoriia-pokolin-x-y-z/>
3. Отцы X, дети Z. Как сегодняшняя молодежь и их родители влияют друг на друга [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://knife.media/gen-z/>
4. Поколение Z. Как технологии загоняют современных детей в депрессию [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://ru.espresso.tv/article/2016/12/23/pokolenye-z-kak-tehnologyy-zagonyayut-sovremnykh-detey-v-depressyyu>
5. Не встаючи з дивана, покоління Z переверне світ [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://ukr.media/science/279227/>
6. Як вчителям порозумітися з «цифровим» поколінням дітей [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://osvitoria.media/opinions/yak-vchytelyam-porozumitysya-z-tsifrovym-pokolinnyam-ditej-porady-psyhologa/>